

Svensk Tidskrifts uppgift

Efter den borgerliga valsegern har flera stora pressorgan inom den tidigare oppositionen ansett det nödvändigt att precisera sina uppgifter i den nya situationen. Även en tidskrift som vår kan behöva göra det.

Allmänheten – och först och främst vår läsekrets – vet var vi står: för ett med kraft drivet alternativ till den socialistiska politiken, byggt på en förtroendefull samverkan mellan de tre borgerliga partierna, för en social och kulturell reformpolitik präglad av en humanistisk konservatism, där det historiska perspektivet är en hjälp att finna de långsiktiga riktlinjerna, och för en ekonomisk politik, där kärnan i ett blandekonomiskt system är ett fritt skapande enskilt näringsliv.

Vi tror att den politiska demokratin måste försvaras och pånyttfödas inom varje generation. Därför har vi arbetat för maktbalans och maktskifte.

Vi tror att verkliga sociala och kulturella framsteg inte kan uppnås annat än under en bestämd förutsättning: nämligen att man först skapar de ekonomiska resurserna och sedan, i den historiska erfarenhetens belysning av hur svårt det är att förverkliga nya initiativ, ger sig tid till eftertanke, prövning och experiment.

Vi tror på det fria skapandet på eget ansvar inom det ekonomiska livet och att den politiska demokratis individualistiska grundsyn innefattar de människor, som känner sig kallade att förverkliga det bästa inom sig själva genom egna insatser som självständiga företagare. Att hindra dem härifrån uppfattar vi som uttryck för samhällsfarlig intolerans.

Intet av detta utesluter krav på en stark och handlingskraftig statsmakt, ett ivrigt sökande efter nya sociala problemlösningar och rikare kulturell facettering. Ej heller utesluter det insatser för en djupare mänsklig gemenskap, en utjämning av motsättningen mellan kapital och arbete och en solidaritet med lidande och nödställda. För detta står vi och för detta skriver vi.

Då man är i opposition får man finna sig i en begränsning, som följer med uppgiften. Begränsningen ligger i att uppgiften främst blir att kritisera en politik på de punkter där den framstår som felaktig eller farlig. Är man maktlös och vet att motsidan knappast alls lyssnar på vad man säger, är det först av allt nödvändigt att stödja den egna sidans strävan att uppnå den politiska makten.

Varje pressorgan i opposition löper därför faran att uppfattas som övervägande negativt och för litet konstruktivt. Men det följer med rollen i debatten, och däråt är intet att göra.

När den egna sidan har vunnit, får man tänka om och skriva annorlunda. Däri ligger mera än ett rollbyte. Så enkelt som att i vått och torrt stödja den egna regeringen är det inte. I så fall blir insatsen till ringa nytta. Regeringen har sin kunskap, sitt ansvar och sin makt. Den har också i massmedias tidevarv alla möjligheter att försvara sig inför opinionen.

Därför måste en huvuduppgift för en tidskrift som vår vara den konstruktiva kritiken – att utan ovidkommande hänsyn till sak eller person öppet säga vad man tycker är rätt eller fel i regeringspolitiken, och göra det på ett sådant sätt att kritiken ändock blir upp-

fattad som en vänskaplig hjälp i en gemensam sak. Det är ingen lätt och heller inte alltid en tacksam uppgift. Men det är så vi måste försöka arbeta och skriva.

En annan huvuduppgift måste rimligen vara att medverka i debatten om den ideologiska grundvalen för den egna regeringens politik. En regering skall lösa samhällsproblem och vinna val, men den och dess medarbetare lär inte hinna med att nämnvärt fundera över de idépolitiska målsättningarna på längre sikt. Här kanske de skribenter, som framträder bla i Svensk Tidskrift, kan lägga ett strå till stacken – helt enkelt genom att ge principiella uttryck för de verklighetsföreställningar och värderingar, som är utbredda i vår läsekrets.

Vi tror att detta är så viktigt därför att västerlandet närmar sig ett nytt ideologiskt tidevarv. De sociala och ekonomiska konvulsionerna efter det andra världskriget ledde i hela den västra världen, så småningom också i det skonade Sverige, till en våg av politisk vänsterradikalism och kulturell naturalism. Den vågen håller nu på att ebba ut. Socialismen är inte längre en ideologisk konception utan ett förvirrat konglomerat, från extremvänsterns intellektuellt ohederliga vulgärmarxism till Olof Palmes försäkran i den se-

naste valrörelsen att socialism innebär att vara hygglig mot medmänniskorna.

Men de idékomplex, som under namn av konservatism, liberalism och på sistone "centerism", i vårt land stått som alternativ till socialismen ger inte mycket vägledning de heler. Den andra industriella revolutionen – den elektroniska – har ställt människorna inför problem, som varken Burke eller John Stuart Mill kunde föreställa sig. Vår verklighetsbild, humanistiskt, ekonomiskt och naturvetenskapligt, är en helt annan än 1800-talets.

De ideologiska konceptioner, som blev vägledande för det århundradets människor under dess ofattbart snabba och omvälvande samhällsförändringar, är inte längre tillräckliga. De eviga frågorna om människan och samhället måste ställas på nytt.

1800-talets ideologiska system och föreställningar utgick – naturligt nog i ett revolutionärt skeende – från människan som samhällsvarelse och fann samhällets konstruktion vara det väsentliga. Kanske är det dags att i stället taga människan själv, vad hon är, vad naturen gjort henne till och vad hon kan hoppas bli, till utgångspunkt för idédebatten.